

Nabestaandenwet (1993)

Sieth Delhaas

‘Geloven op maandag’, december 1993

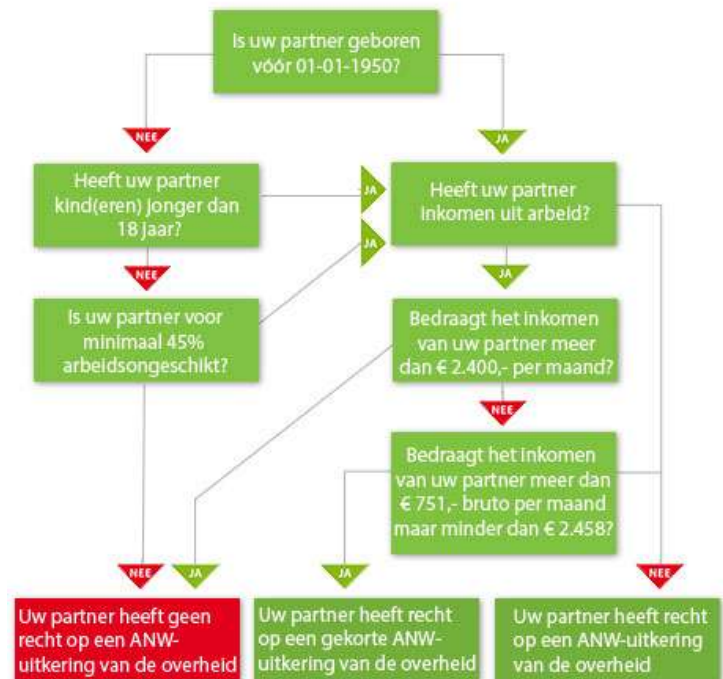
Dinsdag 16 november jl. heeft staatssecretaris Wallage van Sociale Zaken het jongste voorstel voor een nieuw in te voeren *Nabestaandenwet* ingetrokken. De *Volkscrant* meldt de volgende ochtend dat hij tot verrassing van de Kamerleden zelfs afzag van verdediging van zijn eigen voorstel. Dat nieuws was een correctie op een voorstel dat eind 1992 door de Eerste werd terugverwezen naar de Tweede Kamer. Die verwerping gaf – zoals je zou mogen verwachten – echter geen genoegdoening aan die vrouwen die door het overlijden van hun kostwinner afhankelijk zijn geworden van een weduwenduitkering. De reden voor de terugverwijzing naar de Eerste Kamer was de fraudegevoeligheid van het voorstel

op grond van consumenten van de nieuwe *Nabestaandenwet* die dat worden niet vanuit een gehuwden-, maar vanuit een samenlevingsstatus. Staatsecretaris Wallage gaat nu terug naar het kabinet om zich met zijn collega's te beraden over een geheel nieuw voorstel. Hij voelde al eerder nattigheid dat zijn voorstel, toegespitst op die samenwoon- en huwelijksstatus, het niet zou halen en kondigde bij die gelegenheid dreigend aan dat nieuw beraad de rechten van de weduwen en weduwnaars nog sterker zou kunnen beknotten.

Op 2 november jl. had de Vrouwenbond FNV, de werkgroep *Weduwen in de Kou*, de Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen en de *Wouw* (Wijze Oude Wijven) een demonstratie tegen de Nabestaandenwet georganiseerd voor het gebouw van de Tweede Kamer. Op één man na stonden er enkel vrouwen. Dat maakt duidelijk wie de nieuwe wet gaat raken. Dat maakt ook duidelijk wie onverschillig blijven voor het lot van de bestaande consumenten van de weduwenwet en van de meest vrouwelijke consumenten van een nieuwe Nabestaandenwet.

Het verbaast me dat de vrouwen die wanhopig weerstand bieden tegen dit verraad van de overheid en de samenleving haar steun moeten zoeken en royaal krijgen bij organisaties – de wet is al langer dan twee jaar verdwenen – waarbij zij vanuit hun levensbeschouwelijke tradities vaak niet thuishoren. Ik bedoel: men zou mogen verwachten dat tradities, bijvoorbeeld de christelijke, die gezin, moederschap en ouderschap zo hoog in het vaandel hebben geschreven, zich, bij het werken aan een nieuwe nabestaandenvoorziening, als verdedigers van de rechten van vrouwen hadden opgeworpen.

Komt uw partner in aanmerking voor een ANW-uitkering van de overheid?



Het valt mij op dat juist de verdedigers van deze waarden in de politiek zich niet laten horen. Integendeel hun tegengestelde boodschap: vrouwen moeten economisch zelfstandig worden – dat bezuinigt op de begroting – tegenover handhaving van het gezin tot elke prijs, brengt hun politieke aanhangers voortdurend in verwarring.

‘Als je iemand over de rand duwt’, zegt Jung Chang, de schrijfster van het beroemde boek *Wilde Zwanen*, ‘dan zal hij/zij zichzelf desnoods redden door jou naar beneden te trekken’.

Zulke geluiden hoorde ik ook tijdens de demonstratie op 2 november. Van aangezicht tot aangezicht met de Vaste Kamercommissie die zonder blikken of blozen de weduwen aanhoorde, meldden sommigen tijdens het nagesprek verbitterd volgend jaar op de Centrum Democraten te zullen stemmen. Niet uit verwantschap. Wel vanuit het gevoel over de rand te worden geduwd.